

REAKTIIVNE ARTRIIT JA REITERI TÕBI

Pärast soolenakkuste ja sugulisel teel levivate haiguste põdemist võib mõnikord tekkida liigesepõletik. Kuna tegu on keha immunoloogilise reaktsiooniga nakkusele, nimetatakse seda liigesepõletikku reaktiivseks. Kui lisaks liigetele on põletik ka nahal, silmas, suu, suguelundite või kuseteede limaskestal, nimetatakse seda **Reiteri tõveks**. Reaktiivsed liigesepõletikud kuuluvad **seronegatiivsete lüüsisambapõletike** haigusrühma.

Miks see tekib?

Teadmata põhjusel reageerib liigesekest soolestikus või suguelundites paiknevale nakkusele nii, et liigesekestal tekib põletik. Elusaid baktereid liigese sees ei ole. Tavalised reaktiivset liigesepõletikku vallandavad nakkused on suguteedesse sattunud klamüüdia, soolestiku salmonella, jersiinia, kampülobakter, düsenteeria või tavaline turistikõhulahtisus. Tänapäeval on nende nakkuste oht kõige suurem palavate maade turismikeskustes.

Olgugi et rohkem kui pooled haigetest on HLA-B27-positiivsed, võivad haigestuda ka teised. See on peamiselt noorte täiskasvanute haigus. Reaktiivset artriiti tuleb ette ka lastel, kuid vanuritel väga harva. Ei ole teada, miks vanurid ei haigestu kõhulahtisuse korral liigesepõletikku.

Tunnused

Nädal või kaks pärast kõhulahtisust või suguteede nakkust tekib mõnes liigeses valu turse. Enamasti haigestub mitu liigest, kuid harva üle viie. Jalaliigesed haigestuvad sagedamini kui käeliigesed. Tihti tekib valu ka ristluupiirkonnas — nimme-ristluuliigestes. Vahel tekib lisaks liigesehaigusele psoriaasi- ehk soomussammaspooletaolist löövet jalataldade alla, varvastele või küüntele; võib esineda ka silmade punetust või kuseteede põletikku. Tavalisteks nähtudeks on ka väsimus ja väike palavik. Põletikumärgiks kiireneb sete ja tõuseb CRP.

Äratundmine

Reaktiivset liigesepõletikku on lihtne ära tunda, kui haigel on enne olnud kõhulahtisus või suguteede nakkushaigus. Mõnikord on nakkushaiguse nähud väga tagasihoidlikud või ei ole neid üldse. Sellisel juhul otsitakse haiguse põhjust bakterikülvidest või veres leiduvatest antikehadest.

Ravi

Liigesepõletikku põhjustanud nakkust ravitakse antibiootikumidega. Sugulisel teel levivat haigust tuleb mõlemal partneril ravida üheaegselt. Liigesepõletiku raviks kasutatakse põletiku- ja valuravimeid, vahel ka steroidhormoone. Tursunud liigest ei tohi koormata, kuid seda tuleb liigutada, et säilitada liikuvust ja lihasjõudu. Jääkott leevendab põletikku ja valu.

Mingil määral on võimalik reaktiivset liigesepõletikku ära hoida. Kondoom kaitseb sugulisel teel levivate nakkuste eest. Käte pesemine enne söömist ning toidu ja joogi puhtus aitavad ära hoida soolenakkusi.

Ennustus

Reaktiivne liigesepõletik kulgeb tavaliselt kergelt ja paraneb mõne nädalaga. Mõnel haigel jääb liigete valulikkus pikemaks ajaks püsima. Suguteede nakkuste järgsed reaktiivsed artriidid kulgevad võibolla raskemini kui soolenakkuste järgsed. Kui haigel on pärilik ohutegur HLA-B27 ja naha või limaskestade põletik, kulgeb haigus keskmisest raskemalt.

Kõige raskematel juhtudel on reaktiivne liigesepõletik väga äge, võib jääda pikaajaliseks ja põhjustada kroonilist lüüsamapõletikku või silmade kahjustust.